



DET KONGELIGE  
FORSVARSDPARTEMENT

Kunnskapsdepartementet  
Postboks 8119 Dep.  
0032 OSLO

Deres ref.:  
19/1599

Vår ref.:  
2019/817-3/FD V 2/BSC

Dato:  
22.07.2019

## Høring - Forslag til forskrift om nasjonal retningslinje for paramedisin

Forsvarsdepartementet (FD) viser til skriv av 24. april 2019 fra Kunnskapsdepartementet med utkast til forskrift om nasjonal retningslinje for paramedisin.

FD oversender med dette Forsvarets innspill til utkastet til forskrift.

Departementet har ellers ingen merknader til utkastet til forskrift.

Med hilsen

Kjersti C. Klæboe (e.f.)  
ekspedisjonssjef

Victoria Lossius Allum  
avdelingsdirektør

*Dokumentet er elektronisk godkjent og signert, og har derfor ikke håndskrevne signaturer.*

Vedlegg:

- 1 922352064-08814178
- 2 922352064-08814176

---

Postadresse:  
Postboks 8126 Dep.  
0032 Oslo

Kontoradresse:  
Glacisgata 1  
Oslo

Telefon:  
23 09 80 00

Saksbehandler:  
seniorrådgiver Brita Schawllann  
Seksj for iverksetting og styring av personell- og kompetansepolitikk

E-postadresse:  
postmottak@fd.dep.no

Webseite:  
www.regjeringen.no/fd

Org.nr.:  
972 417 823



**Vår saksbehandler**

KSJT Pål Bergan-Skar, pberganskar@mil.no  
+4763 92 69 76, 0505 6976  
FSAN/FAMY

**Vår dato**

2019-06-20

**Vår referanse**

2019/023308-003/FORSVARET/ 479

**Tidligere dato**

**Tidligere referanse**

**Til**

Forsvarsstaben

**Kopi til**

Forsvarets sanitet

## 19-1599 Høring - Forslag til forskrift om nasjonal retningslinje for paramedisin

### 1 Bakgrunn

Utviklingen av prehospital akuttmedisin er som fag i Norge relativt ungt men har vært gjennom en omfattende utvikling. I 1976 kom NOU 76-2 var den første utredningen som beskrev hvordan en utdanning kunne være men har fra den tid utviklet seg med innføring av fagbrev Ambulansefag i 1999, Nasjonal Paramedic videreutdanning i 2003 og nå Bachelor i Paramedisin. Det er viktig at også Forsvaret følger med på denne utviklingen og er da i denne sammenheng høringsinstans for forskrift om nasjonale retningslinje for Paramedisin utdanning.

### 2 Drøfting

Fra Forsvarets side fremstår dette forslaget til forskrift, som en god nasjonal utdanningsplan. For forsvaret sin del er det et noen innspill som synes å mangle, eller som etter vår oppfatning bør fremheves. Paramedisineren har sitt hovedvirke utenfor sykehus hvilket denne utdanningen er tiltenkt å styrke. For at Paramedisineren skal være en gripbar og relevant beredskapsressurs vil Forsvaret vektlegge utdanningen på egen ivaretagelse, deriblant fysisk trening som et forebyggende tiltak både mot fysiske skader, men også for å bygge resiliens.

Det vil være naturlig at opplæringen rundt ledelse og beredskapsplanlegging fremkommer tydelig under denne utdanningen, sett i lys av økt fokus på beredskap generelt og totalforsvarskonseptet spesielt. I et totalforsvarskonsept er det viktig med forebyggende tiltak for beskyttelse av befolkning, Forsvaret og våre allierte. Med økende befolkning og økt globalisering, anser Forsvaret det som viktig med tidlig deteksjon av sykdom med symptomer av lik karakter, noe som eksempelvis drikkevannhendelsen fra Askøy viser.

Migrasjon og reiser til og fra områder med andre sykdommer gjennomføres i større grad enn tidligere. Kunnskap rundt smittefarlige sykdommer som vi tradisjonelt sett ikke ser på som vanlige blir da viktigere. Slik det er nå, er medisinsk grensebeskyttelse utfordrende. Reisende som har kommet tilbake til Norge og som utvikler symptomer på sykdom, vil i mange tilfeller møte hos legevakt eller ringe etter ambulansetjenesten. Eksempelvis kan diffuse influensasymptomer representere svært smittsomme sykdommer med tropisk opphav. Det er her viktig at Paramedisineren på berettiget mistanke, kan iverksette smittereduserende tiltak for å redusere muligheten for potensiell smitte til behandlingsinstitusjon og via eget materiell. Grunnleggende kompetanse i å identifisere mulige smittsomme sykdommer som kan få samfunnsmessige konsekvenser, er noe Paramedisineren bør inneha.

**Postadresse**

Postboks 800 Postmottak  
2617 Lillehammer  
Norge

**Besøksadresse**

Sessvollmoen Garnison  
2058 SESSVOLLMOEN  
Norge

**Sivil telefon/telefaks**

/

**Militær telefon/telefaks**

99/0500 3699

**Epost/ Internett**

forsvaret@mil.no  
www.forsvaret.no

**Organisasjonsnummer**

NO 986 105 174 MVA

**Vedlegg**

Forsvaret som en del av Norges totale beredskap i forbindelse med håndtering av en Nasjonal krise eller krig, vil være helt avhengig av en godt fungerende sivil ambulansetjeneste for evakuering av militært og sivilt skadde og syke. For at dette skal fungere i utfordrende situasjoner, vil det være av betydning at fremtidens paramedisinere har god kjennskap til samvirke med sanitetsvirksomheten til Forsvaret, både lokalt og nasjonalt. Dette må ses i sammenheng med paramedisinerens rolle i totalforsvarskonseptet. Maritime operasjoner, Kystvakt, landoperasjoner, samvirke med strategisk luftevakuering og komplekse masseskader vil kunne være relevante emner i denne sammenheng.

Paramedisineren vil inngå som en sentral del av det kommunale akuttmedisinske helseteamet. For å kunne gjøre en adekvat jobb der, sett i et totalforsvarskonsept er det viktig at paramedisineren har som minimum kjennskap til kommunal beredskapsplanlegging, samt Heimevernets- og egen rolle i slikt samvirke. Sentralt i samvirket står bruken av kommunikasjonsmidler og hvilke styringssystemer som nyttes. Forsvaret har et eget system for koordinering av pasientforflytning. Det er viktig at Paramedisineren har en forståelse for hvordan dette systemet fungerer. Dette gjelder i særdeleshet når hendelsesforløpet innbefatter tilsiktet vold, kjemiske, nukleære, radioaktive eller biologiske virkemidler.

Fra Forsvarets side vil Paramedisinerens rolle i ett totalforsvarskonsept, vil bli og er en svært sentral personellressurs med tanke på gripbarhet til Forsvarets styrkestruktur, og til en rolle i Forsvarets produksjonsstruktur innenfor sanitetsvirksomheten. Det er derfor viktig at Paramedisineren er bevisst sin rolle i fred, krise og krig.

Forsvaret driver utstrakt trening og øvingsaktivitet. Det anses fra Forsvarets side som viktig at sivil-militært samvirke trenes og øves. Paramedisineren vil ha en viktig rolle ved trening og øving innenfor egne akuttmedisinske team, men også i rammen av større samfunnsmessige hendelser.

### 3 Konklusjon

Paramedisinerens rolle i ett totalforsvarskonsept, vil bli og er en svært sentral ressurs for samvirke mellom det militære og sivile helsevesen. Utdanning som også tar høyde for beredskap og totalforsvars tenking anses for å være viktig.

Terje Svelling  
STABSSJEF  
OBERST

*Dokumentet er elektronisk godkjent, og har derfor ikke håndskreven signatur.*

---



**Vår saksbehandler**  
OBLT Geir Karlsen, geirkarl@mil.no  
+47 23 09 69 44, 0510 6944  
FST/O-AVD/OE-SEK

**Vår dato** 2019-07-09  
**Vår referanse** 2019/023308-004/FORSVARET/ 479

**Tidligere dato** **Tidligere referanse**

**Til**  
Forsvarsdepartementet

**Kopi til**  
Forsvarets sanitet  
FST/S-AVD

## Oversendelse av hørings svar på forslag til nasjonal retningslinje for paramedisinutdanning

### 1 Bakgrunn

Det vises til utsendt forslag til forskrift om nasjonal retningslinje for paramedisinutdanning som er på høring med svarfrist 1.august 2019 til Kunnskapsdepartementet (KD).

Forsvarets sanitet (FSAN) er Forsvarets fagmyndighet på dette fagområdet og har utarbeidet et tilsvarende i egenskap av faglig høringsinstans.

Forslag til retningslinje og hørings svar er vedlagt dette skriv.

### 2 Drøfting

Forsvaret anser forslaget til forskrift som et godt grunnlag for en nasjonal utdanningsplan. For at den kapabiliteten som en paramedisiner utgjør skal være mest mulig anvendelig også for Forsvaret, påpekes følgende forhold som viktige å inkludere i forskriften;

- 1) Gitt de omgivelsene en paramedisiner skal opptre i ved støtte til Forsvaret eller ved deltagelse i militære operasjoner, er det imperativt at egen overlevelsessevne og egensikkerhet ivaretas. I militær sammenheng betyr dette for sanitetspersonell et minimumsnivå på selvforsvar og fysisk yteevne. Dette kan gjennomføres som fysisk trening og nødvendig opplæring i regi av Forsvaret.
- 2) Forsvaret løser sine oppgaver som samfunnsoppdrag i en helhetlig ramme, ofte omtalt som Totalforsvaret eller totalforsvarsrammen. Paramedisineren skal samvirke med sanitetsvirksomheten til Forsvaret i totalforsvarsrammen under alle konfliktnivåer, og må ha kjennskap til FSANs rolle og virksomhet i dette konseptet.
- 3) For å øke rolleforståelsen er det dessuten vesentlig at paramedisineren har kjennskap til viktige styringsmekanismer, så som kommunikasjonslinjer og konsept for pasientforflytning.

Paramedisineren er en viktig og gripbar ressurs for Forsvarets styrkestruktur, samtidig som flere vil ha en rolle i produksjonsstrukturen innenfor sanitet. Det er derfor viktig at paramedisineren er bevisst egen rolle og funksjon, og evner å utføre denne også i en militær kontekst.

### 3 Konklusjon

Forsvaret sanitet (FSAN) har som fagmyndighet vært høringsinstans til Forslag til forskrift om nasjonal retningslinje for paramedisinutdanning, og har gitt innspill på forskriften i vedlagte tilsvarende.

**Postadresse**  
Postboks 800 Postmottak  
2617 Lillehammer  
Norge

**Besøksadresse**  
Glacisgata 1  
0015 OSLO  
Norge

**Sivil telefon/telefaks**  
/

**Militær telefon/telefaks**  
99/0500 3699

**Epost/ Internett**  
forsvaret@mil.no  
www.forsvaret.no

**Organisasjonsnummer**  
NO 986 105 174 MVA

**Vedlegg**  
2

Forsvarsstaben ber Forsvarsdepartementet formidle vedlagte høringsinnspill til KD iht frist.

Yngve Odlo (e.f.)  
generalmajor  
sjef Operasjonsavdelingen

*Dokumentet er elektronisk godkjent, og har derfor ikke håndskreven signatur.*

---